

ابعاد مختلف همکاری ایران با گروه ویژه اقدام مالی (FATF)

تدوین: بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران
با همکاری قرارگاه شهید احمدی روشن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

۱	مقدماتی پیرامون گروه FATF
۱	آشنایی با FATF
۴	نسبت گروه FATF با سازمان ملل
۵	اعضای گروه FATF
۵	روش‌های مختلف ارزیابی کشورها
۷	توصیه‌های نگران کننده
۱۲	رابطه ایران و FATF
۱۴	نگرانی‌ها

مقدماتی پیرامون گروه ویژه FATF (Financial Action Task Force)

اولین بار ۳ سال قبل کارشناسانی که مسائل تحریم را بررسی می‌کردند، با این گروه آشنا شدند. در آن زمان تصور این بود که FATF نهادی است اقتصادی، که در گزارش تحریم‌ها از آن نام برده شده بود. بعد از برجام و مخصوصاً تصویب قانون مبارزه با تروریسم در بهمن ماه ۱۳۹۴ در مجلس شورای اسلامی، نام این نهاد بیشتر مطرح شد. دو عامل افزایش توجهات به این گروه، عبارت است از:

۱- ورود ادبیات مبارزه با تروریسم بعد از تصویب برجام در کشور

۲- تاثیر این نهاد بر مسائل کلان کشور مانند امور اقتصادی، امنیتی و ... به خصوص بر روند اجرای برجام

نقش این گروه در مواجهه با ایران در زمینه مسائل اقتصادی می‌تواند مانند نقش آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای در دوران ابتدای مذاکرات هسته‌ای باشد. همان‌طور که تصور می‌شد آژانس، نهادی نظارتی و صرفاً علمی است؛ اما بعدها نسبت به ایران به ویژه در موضوع PMD رفتار مناسب و کارشناسانه‌ای نداشت. برای این گروه نیز ابتدا یک کارکرد اقتصادی فرض شد و اکنون تاثیرات جدی آن در اجرای برجام قابل بررسی و توجه است.

بررسی کارکرد این گروه باید با در نظر گرفتن نقشه کلی دشمن در برابر جمهوری اسلامی ایران باشد. عملکرد این گروه بخشی از این پازل است و برای درک اهمیت آن نیاز به تحلیل جامع می‌باشد.

آشنایی با FATF

FATF خود زیر مجموعه یک گروه بین‌المللی دیگر به نام G۷ می‌باشد. گروه G۷ شامل ۷ کشور صنعتی - فرانسه، آلمان، بریتانیا، ایتالیا، آمریکا، ژاپن و کانادا- دنیاست که بالغ بر نیمی از اقتصاد دنیا را در دست دارد. این گروه در اواسط دهه ۷۰، بعد از بحران نفتی دنیا تشکیل شد. G۷ در سال ۱۹۸۹ در پاریس به منظور حل مسئله پولشویی با صدور بیانیه‌ای تاسیس گروه FATF را اعلام کرد. در آن زمان مأموریت ویژه این گروه ایجاد شفافیت مالی بود. از سال ۲۰۰۱ و به دنبال حادثه ۱۱ سپتامبر، بررسی تراکنش‌های بانکی سایر کشورها برای آمریکا مهم گردید و قوانینی مطابق آن در آمریکا تصویب شد. لذا بررسی تامین مالی تروریسم نیز جزء دستور کار گروه FATF قرار گرفت.

در سال ۲۰۰۳، این گروه علاوه بر تراکنش‌های بانکی، به تمام فعالیت‌های مالی قابل توجه دیگر -مانند کازینوها، مراکز فروش طلا و ... - علاقه مند شد و شروع به رصد آن‌ها کرد.

در سال ۲۰۰۸ و با اوج گرفتن پرونده هسته‌ای ایران، ماموریت دیگری به نام مقابله با اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی مانند سلاح‌های هسته‌ای نیز به ماموریت‌های قبلی اضافه شد.

باید توجه داشت که تعیین مصداق در ماموریت‌های جدید گروه، چه مبارزه با تروریسم و چه مقابله با فعالیت‌های اشاعه‌ای، موثر از نگاه‌های سیاسی است. که در این صورت نمی‌توان مانند گذشته، کارکرد صرفاً کارشناسی و اقتصادی برای این گروه متصور بود.

از سال ۲۰۱۲ این گروه چهل و نه توصیه - چهل مورد در مورد پولشویی و نه مورد در مورد مبارزه با تروریسم و فعالیت‌های اشاعه‌ای - را به عنوان استانداردهای خود ابلاغ کرد.

توصیه‌های مرتبط با پولشویی، کشورها را به تصویب قوانین متناسب و همچنین فرآیندهای اجرایی سفارش کرده و توصیه‌های مرتبط با مبارزه با تامین مالی تروریسم و اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی، بر همکاری‌های خارجی و بین‌المللی تاکید کرده است. گروه تطابق این استانداردها را با عملکرد کشورهای مختلف بررسی می‌کند؛ و بر این اساس کشورها را به چهار دسته طبقه‌بندی می‌کند:

۱- کشورهای کاملاً منطبق بر استانداردها

۲- کشورهای در حال پیشرفت

۳- کشورهای غیر همکار

۴- کشورهایی که باید در مقابل آن‌ها اقدامات سختگیرانه صورت گیرد

Technical compliance ratings

Compliant	C	There are no shortcomings.
Largely compliant	LC	There are only minor shortcomings.
Partially compliant	PC	There are moderate shortcomings.
Non-compliant	NC	There are major shortcomings.
Not applicable	NA	A requirement does not apply, due to the structural, legal or institutional features of a country.

عناوین دسته‌بندی کشورها در نتیجه ارزیابی فرآیندی FATF

در حال حاضر فقط ایران و کره شمالی در دسته چهارم حضور دارند. این در حالی است که مطابق اسناد منتشر شده پاناما، پولشویی به مراتب بیشتری در کشورهای دیگر وجود دارد و انتخاب این دو کشور نشان‌دهنده رفتار سیاسی این گروه است.

نسبت گروه FATF با سازمان ملل

در سال ۲۰۰۵، لزوم اجرای استانداردهای این گروه، در قطعنامه ۱۶۱۷ شورای امنیت آورده شده است. طی این قطعنامه اجرای این ۴۹ توصیه، به کشورهای عضو قویا توصیه شده است.

United Nations

S/RES/1617 (2005)

Security Council

Distr.: General
29 July 2005

Resolution 1617 (2005)

7. Strongly urges all Member States to implement the comprehensive, international standards embodied in the Financial Action Task Force's (FATF) Forty Recommendations on Money Laundering and the FATF Nine Special Recommendations on Terrorist Financing;

توصیه سازمان ملل به اعضای خود برای اجرای استانداردهای گروه FATF در قطعنامه ۱۶۱۷

در سال ۲۰۱۰ شورای امنیت در قطعنامه ۱۹۲۹، عملکرد FATF در ایجاد دستورالعمل اعمال تحریم علیه ایران را مورد تقدیر قرار داد.

United Nations

S/RES/1929 (2010)

Security Council

Distr.: General
9 June 2010

Resolution 1929 (2010)

Adopted by the Security Council at its 6335th meeting, on
9 June 2010

Welcoming the guidance issued by the Financial Action Task Force (FATF) to assist States in implementing their financial obligations under resolutions 1737 (2006) and 1803 (2008), and recalling in particular the need to exercise vigilance over transactions involving Iranian banks, including the Central Bank of Iran, so as to prevent such transactions contributing to proliferation-sensitive nuclear activities, or to the development of nuclear weapon delivery systems,

تقدیر سازمان ملل برای همکاری در اعمال تحریمهای اقتصادی علیه ایران در قطعنامه ۱۹۲۹

اعضای گروه FATF

در حال حاضر، ۳۵ کشور عضو این گروه عبارت اند از: آرژانتین، استرالیا، اتریش، بلژیک، برزیل، کانادا، چین، دانمارک، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، هنگ کنگ، ایسلند، هند، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، کره جنوبی، لوکزامبورگ، مالزی، مکزیک، هلند، زلاندنو، نروژ، پرتغال، روسیه، سنگاپور، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سوئد، سوئیس، ترکیه، انگلیس و آمریکا.

عربستان و رژیم صهیونیستی اعضای ناظر این گروه می‌باشند و هنوز فرآیند عضویت را به طور کامل طی نکرده اند. کمیسیون اروپا و شورای همکاری خلیج فارس نیز نهادهای بین المللی همکار این گروه اند.

روش‌های مختلف ارزیابی کشورها

گروه FATF برای هر توصیه، روش‌هایی تدوین کرده است تا میزان تطابق و پیشرفت توصیه‌ها را بررسی کند. ارزیابی کشورها شامل دو بخش می‌باشد، بخش اول فرآیندهای مورد نیاز را برای رسیدن به اهداف FATF بررسی می‌کند و بخش دوم نتایج این فرآیندها را با استانداردها مطابقت می‌دهد:

۱- **ارزیابی فرآیندی:** FATF میزان تطابق کشورها با هر توصیه را به صورت مستقل بررسی و نتیجه را در قالب ارزیابی اعلام می‌کند. این گروه برای اجرای توصیه‌ها، سازوکارهای کاملاً جزئی تعریف کرده و فرآیند اجرای توصیه‌ها را به دقت ارزیابی و میزان پیشرفت آن‌ها را بررسی می‌کند. برای مثال تنها به توصیه اکتفا نمی‌کند؛ بلکه قوانین مورد نیاز و مسیری که باید طی شود را نیز ارائه می‌دهد. بعضی از این راهکارها نگران کننده است که در ادامه به آن پرداخته می‌شود. باید توجه داشت که این روند نمره‌دهی انعطاف پذیر است و مبنای شفاف و مشخصی ندارد. مثلاً در توضیحات ارزیابی قید شده است که وزن توصیه‌ها برای همه کشورها یکسان نیست، لذا موارد دیگر از جمله مسائل سیاسی در این سیستم نمره‌دهی موثر است.

۲- **ارزیابی نتایج:** FATF ۱۱ هدف ملموس را به عنوان نتایج اجرای توصیه‌های خود اعلام کرده است. این نتایج باید در کوتاه‌ترین زمان پس از اجرای توصیه‌ها دیده شود. لذا گروه ویژه، کشورها را از این نظر نیز بررسی کرده و آنان را دسته بندی می‌کند.

Immediate outcomes

1 | Risk, Policy and Coordination

Money laundering and terrorist financing risks are understood and, where appropriate, actions coordinated domestically to combat money laundering and the financing of terrorism and proliferation.

2 | International cooperation

International cooperation delivers appropriate information, financial intelligence, and evidence, and facilitates action against criminals and their assets.

3 | Supervision

Supervisors appropriately supervise, monitor and regulate financial institutions and DNFBPs for compliance with AML/CFT requirements commensurate with their risks

4 | Preventive measures

Financial institutions and DNFBPs adequately apply AML/CFT preventive measures commensurate with their risks, and report suspicious transactions.

5 | Legal persons and arrangements

Legal persons and arrangements are prevented from misuse for money laundering or terrorist financing, and information on their beneficial ownership is available to competent authorities without impediments

6 | Financial intelligence

Financial intelligence and all other relevant information are appropriately used by competent authorities for money laundering and terrorist financing investigations.

7 | Money laundering investigation & prosecution

Money laundering offences and activities are investigated and offenders are prosecuted and subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions.

8 | Confiscation

Proceeds and instrumentalities of crime are confiscated.

9 | Terrorist financing investigation & prosecution

Terrorist financing offences and activities are investigated and persons who finance terrorism are prosecuted and subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions.

10 | Terrorist financing preventive measures & financial sanctions

Terrorists, terrorist organisations and terrorist financiers are prevented from raising, moving and using funds, and from abusing the NPO sector.

11 | Proliferation financial sanctions

Persons and entities involved in the proliferation of weapons of mass destruction are prevented from raising, moving and using funds, consistent with the relevant UNSCRs.

یازده خروجی یک سیستم مطلوب از نظر FATF

Effectiveness ratings

High level of effectiveness	The Immediate Outcome is achieved to a very large extent. Minor improvements needed.
Substantial level of effectiveness	The Immediate Outcome is achieved to a large extent. Moderate improvements needed.
Moderate level of effectiveness	The Immediate Outcome is achieved to some extent. Major improvements needed.
Low level of effectiveness	The Immediate Outcome is not achieved or achieved to a negligible extent. Fundamental improvements needed.

عناوین دسته بندی کشورها در نتیجه ارزیابی خروجی FATF

توصیه‌های نگران کننده

توصیه‌های بانکی FATF در خصوص مبارزه با پول‌شویی در مقایسه با توصیه‌های دیگر آن خیلی نگران کننده نیستند؛ هر چند در این حوزه هم قصد دستیابی به اطلاعات داخلی کشورها را دارد. اما توصیه‌ها و روش‌های ارزیابی آنها به ویژه مواردی که مربوط به مبارزه با تروریسم و مقابله با اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی است، می‌تواند دستاویزی برای ایجاد بهانه‌های بی‌مبنا علیه کشورها بشود. در ادامه به بعضی از این توصیه‌ها پرداخته می‌شود:

۱ - توصیه شماره ۶: اجرای سریع قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل در زمینه مبارزه با

تامین مالی تروریسم و افراد و نهادهای مشخص شده

در حال حاضر ایران بر روی مصادیق تروریسم با شورای امنیت سازمان ملل تعارضی ندارد. در حال حاضر، القاعده و داعش، گروه‌های تروریستی معرفی شده از سمت این شورا هستند. اما اگر روزی با فشار آمریکا، حزب الله یا گروه‌های جهادی فلسطین در لیست تروریسم شورای امنیت قرار گرفتند، آنجا تکلیف ایران چه می‌شود؟ هرچند این سوال مطرح است که اگر این گروه به وظایف خود عمل کرده است چرا نتوانسته منابع مالی گروهک تروریستی داعش را شناخته و با آن مقابله کند؟

- 6.1 In relation to designations pursuant to United Nations Security Council 1267/1989 (Al Qaida) and 1988 sanctions regimes (Referred to below as "UN Sanctions Regimes"), countries should:
- (a) identify a competent authority or a court as having responsibility for proposing persons or entities to the 1267/1989 Committee for designation; and for proposing persons or entities to the 1988 Committee for designation;
 - (b) have a mechanism(s) for identifying targets for designation, based on the designation criteria set out in the relevant United Nations Security Council resolutions (UNSCRs);
 - (c) apply an evidentiary standard of proof of "reasonable grounds" or "reasonable basis" when deciding whether or not to make a proposal for designation. Such proposals for designations should not be conditional upon the existence of a criminal proceeding;
 - (d) follow the procedures and (in the case of UN Sanctions Regimes) standard forms for listing, as adopted by the relevant committee (the 1267/1989 Committee or 1988 Committee); and
 - (e) provide as much relevant information as possible on the proposed name¹⁶; a statement of case¹⁷ which contains as much detail as possible on the basis for the listing¹⁸; and (in the case of proposing names to the 1267/1989 Committee), specify whether their status as a designating state may be made known.

توصیه شماره ۶ گروه FATF برای مقابله با تامین مالی تروریسم

۲- توصیه شماره ۷: اجرای سریع قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل در زمینه مبارزه با

تامین مالی فعالیت‌های اشاعه ای و افراد و نهادهای مشخص شده

هر چند این قطعنامه‌های ظالمانه علیه ایران در برجام لغو شده اند، ولی قابلیت برگشت پذیری آن‌ها طی مدت ۳۰ تا ۶۰ روز وجود دارد.

RECOMMENDATION 7

TARGETED FINANCIAL SANCTIONS RELATED TO PROLIFERATION

7.1 Countries should implement targeted financial sanctions without delay to comply with United Nations Security Council Resolutions, adopted under Chapter VII of the Charter of the United Nations, relating to the prevention, suppression and disruption of proliferation of weapons of mass destruction and its financing.²⁴

²⁴ Recommendation 7 is applicable to all current UNSCRs applying targeted financial sanctions relating to the financing of proliferation of weapons of mass destruction, any future successor resolutions, and any future UNSCRs which impose targeted financial sanctions in the context of the financing of proliferation of weapons of mass destruction. At the time of issuance of this Methodology, (February 2013), the UNSCRs applying targeted financial sanctions relating to the financing of proliferation of weapons of mass destruction are: S/RES/1718(2006), S/RES/1737(2006), S/RES/1747(2007), S/RES/1803(2008), S/RES/1874(2009), and S/RES/1929(2010).

توصیه شماره ۷ گروه FATF برای مقابله با تامین مالی فعالیت‌های اشاعه‌ای

۳- توصیه شماره ۳۶: عضویت شبه اجباری کشورها در بعضی کنوانسیون‌های جهانی

این توصیه معادل نقض حاکمیت ملی کشورها می‌باشد. البته کشورها می‌توانند آن را نپذیرند که در این صورت برای آن‌ها تبعاتی به همراه خواهد داشت.

RECOMMENDATION 36

INTERNATIONAL INSTRUMENTS

36.1 Countries should become a party to the Vienna Convention, the Palermo Convention, the United Nations Convention against Corruption (the Merida Convention) and the Terrorist Financing Convention.

36.2 Countries should fully implement⁶⁶ the Vienna Convention, the Palermo Convention, the Merida Convention and the Terrorist Financing Convention.

⁶⁶ The relevant articles are: the Vienna Convention (Articles 3-11, 15, 17 and 19), the Palermo Convention (Articles 5-7, 10-16, 18-20, 24-27, 29-31, & 34), the Merida Convention (Articles 14-17, 23-24, 26-31, 38, 40, 43-44, 46, 48, 50-55, 57-58), and the Terrorist Financing Convention (Articles 2-18).

توصیه شماره ۳۶ گروه FATF برای اجبار کشورها در عضویت کنوانسیون‌های جهانی

۴- توصیه شماره ۳۷: همکاری دوطرفه در کوتاهترین زمان ممکن برای مبارزه با پولشویی کشورها وادار شده اند تا در زمینه مبارزه با پول شویی با سایر کشورها همکاری کنند. این در حالی است که همکاری با کشورهای دیگر مربوط به رویه‌های اجرایی آن کشور می‌شود.

RECOMMENDATION 37 MUTUAL LEGAL ASSISTANCE

- 37.1 Countries should have a legal basis that allows them to rapidly provide the widest possible range of mutual legal assistance in relation to money laundering, associated predicate offences and terrorist financing investigations, prosecutions and related proceedings.
- 37.2 Countries should use a central authority, or another established official mechanism, for the transmission and execution of requests. There should be clear processes for the timely prioritisation and execution of mutual legal assistance requests. To monitor progress on requests, a case management system should be maintained.
- 37.3 Mutual legal assistance should not be prohibited or made subject to unreasonable or unduly restrictive conditions.
- 37.4 Countries should not refuse a request for mutual legal assistance:
- (a) on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters; or
 - (b) on the grounds of secrecy or confidentiality requirements on financial institutions or DNFBPs, except where the relevant information that is sought is held in circumstances where legal professional privilege or legal professional secrecy applies.

توصیه شماره ۳۷ گروه FATF برای اجبار کشورها در عضویت کنوانسیون‌های جهانی

۵- توصیه شماره ۳۸: اختیارات کافی برای بلوکه کردن دارایی در پاسخ به درخواست کشور

خارجی

۶- توصیه شماره ۳۹: استرداد مجرمین در این زمینه

۷- توصیه شماره ۴۰: همکاری گسترده با نهادهای بین‌المللی

کشورها باید اختیاراتی به نهادهای مالی مسئول خود بدهند تا در صورتی که نهادهای بین‌المللی از آنها درخواست دریافت اطلاعات مالی بکنند، نیازمند تایید از داخل کشور نباشند. برای مثال اگر از واحد *FIU* کشوری خواسته شد اطلاعاتی در اختیارشان بگذارد، آن واحد بدون استعلام از مجلس، وزارت اطلاعات و سایر نهادها، فوراً خواسته آنها را برآورده کند.

نکته‌ی حائز اهمیت این است که FATF اعلام کرده است برای اجرا نکردن توصیه‌های خود، بهانه‌هایی نظیر این که «برای کشور هزینه مالی دارد» یا «اطلاعات محرمانه مشتریان باید حفظ شود» یا «پرونده قضایی مرتبط در کشور باز است» را موجه نمی‌داند.

شاید تنها دلیل مورد قبول برای عدم همکاری، امنیتی اعلام کردن اطلاعات مربوطه است. البته در این صورت نیز احتمالاً قاضی راستی‌آزمایی این ادعا، خود FATF خواهد بود.

RECOMMENDATION 40 OTHER FORMS OF INTERNATIONAL CO-OPERATION

General Principles

- 40.1 Countries should ensure that their competent authorities can rapidly provide the widest range of international co-operation in relation to money laundering, associated predicate
- 40.5 Countries should not prohibit, or place unreasonable or unduly restrictive conditions on, the provision of exchange of information or assistance. In particular, competent authorities should not refuse a request for assistance on the grounds that:
- (a) the request is also considered to involve fiscal matters; and/or
 - (b) laws require financial institutions or DNFBSs to maintain secrecy or confidentiality (except where the relevant information that is sought is held in circumstances where legal professional privilege or legal professional secrecy applies); and/or
 - (c) there is an inquiry, investigation or proceeding underway in the requested country, unless the assistance would impede that inquiry, investigation or proceeding; and/or
 - (d) the nature or status (civil, administrative, law enforcement, etc.) of the requesting counterpart authority is different from that of its foreign counterpart.

Exchange of Information between FIUs

- 40.9 FIUs should have an adequate legal basis for providing co-operation on money laundering, associated predicate offences and terrorist financing⁶⁸.
- 40.10 FIUs should provide feedback to their foreign counterparts, upon request and whenever possible, on the use of the information provided, as well as on the outcome of the analysis conducted, based on the information provided.
- 40.11 FIUs should have the power to exchange:
- (a) all information required to be accessible or obtainable directly or indirectly by the FIU, in particular under Recommendation 29; and
 - (b) any other information which they have the power to obtain or access, directly or indirectly, at the domestic level, subject to the principle of reciprocity.

Exchange of information between financial supervisors⁶⁹

- 40.12 Financial supervisors should have a legal basis for providing co-operation with their foreign counterparts (regardless of their respective nature or status), consistent with the applicable international standards for supervision, in particular with respect to the exchange of supervisory information related to or relevant for AML/CFT purposes.
- 40.13 Financial supervisors should be able to exchange with foreign counterparts information domestically available to them, including information held by financial institutions, in a manner proportionate to their respective needs.

Exchange of information between law enforcement authorities

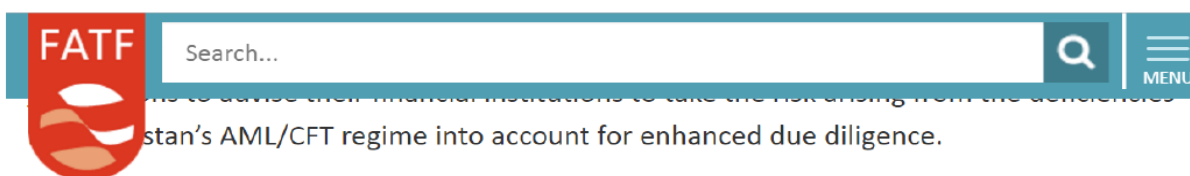
- 40.17 Law enforcement authorities should be able to exchange domestically available information with foreign counterparts for intelligence or investigative purposes relating to money laundering, associated predicate offences or terrorist financing, including the identification and tracing of the proceeds and instrumentalities of crime.
- 40.18 Law enforcement authorities should also be able to use their powers, including any investigative techniques available in accordance with their domestic law, to conduct inquiries and obtain information on behalf of foreign counterparts. The regimes or practices in place governing such law enforcement co-operation, such as the agreements between Interpol, Europol or Eurojust and individual countries, should govern any restrictions on use imposed by the requested law enforcement authority.
- 40.19 Law enforcement authorities should be able to form joint investigative teams to conduct cooperative investigations, and, when necessary, establish bilateral or multilateral arrangements to enable such joint investigations.

توصیه شماره ۴۰ گروه FATF برای همکاری گسترده کشورها با نهادهای بین‌المللی

رابطه ایران و FATF

FATF در سال ۲۰۰۸، در گزارش سالیانه خود جمهوری اسلامی ایران را به عنوان کشور غیرهمکار معرفی کرد و در سال ۲۰۱۰ در لیست سیاه قرار داد. معیارها غالباً فعالیت‌های اشاعه ای و قطعنامه‌های شورای امنیت بودند. قرار گرفتن در لیست سیاه یعنی این که اگر کشورهای دیگر با ایران همکاری داشته باشند ممکن است جایگاه آن‌ها هم در طبقه بندی‌های گروه تغییر کند. از همان سال‌هاست که ایران اقدام به مذاکره با این گروه و تصویب قوانین داخلی نموده است؛ به طوری که FATF نیز بازها از این اقدامات ایران استقبال و تشکر کرده است.

FATF Statement - 28 February 2008

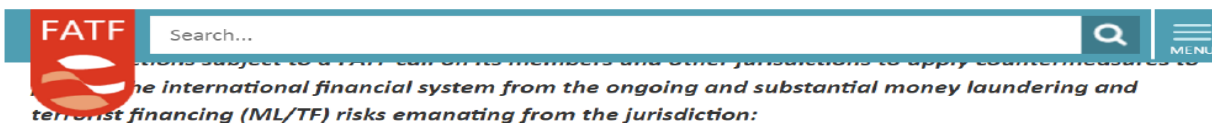
The screenshot shows the top navigation bar of the FATF website. On the left is the FATF logo. To its right is a search bar with the placeholder text "Search...". Further right is a magnifying glass icon and a "MENU" button with a hamburger icon.

Iran

Since its October 2007 Plenary meeting, the FATF has engaged with Iran and welcomes the commitment made by Iran to improve its AML/CFT regime. Consistent with its Statement on Iran, dated 11 October 2007, the FATF confirms its call to its members and urges all jurisdictions to advise their financial institutions to take the risk arising from the deficiencies in Iran's AML/CFT regime into account for enhanced due diligence. Iran is encouraged to continue its engagement with the FATF and the international community to address, on an urgent basis, its AML/CFT deficiencies.

بیانیه سال ۲۰۰۸ گروه؛ غیرهمکار خواندن ایران

FATF Public Statement - February 2010

The screenshot shows the top navigation bar of the FATF website, similar to the one above. It includes the FATF logo, a search bar with "Search...", a magnifying glass icon, and a "MENU" button.

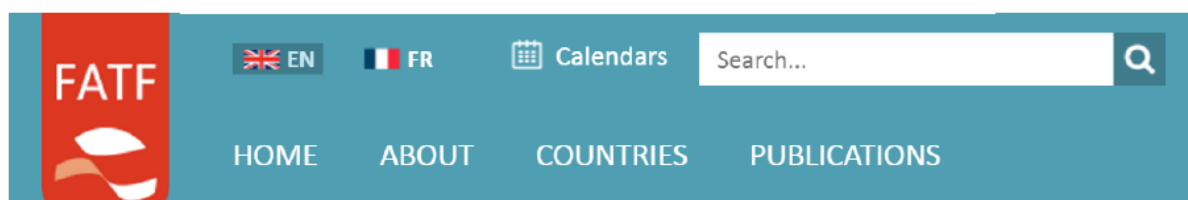
Iran

The FATF welcomes the recent steps that Iran has taken to engage with the FATF, but remains concerned by Iran's failure to meaningfully address the ongoing and substantial deficiencies in its anti-money laundering and combating the financing of terrorism (AML/CFT) regime. The FATF remains particularly concerned about Iran's failure to address the risk of terrorist financing and the serious threat this poses to the integrity of the international financial system. The FATF urges Iran to immediately and meaningfully address its AML/CFT deficiencies, in particular by criminalising terrorist financing and effectively implementing suspicious transaction reporting (STR) requirements.

بیانیه سال ۲۰۱۰ گروه؛ قرار دادن ایران در لیست سیاه، ضمن تشکر از فعالیت‌های انجام شده!

اما در آخرین بیانیه منتشر شده گروه، ایران برای دوازده ماه از فعالیتهای سخت گیرانه تعلیق شده است. منتهی تمام اقدامات ایران زیر ذره بین باقی خواهد ماند. حال مشخص نیست این تصمیم در ازای چه تعهدات و ارائه چه گزارشاتی می باشد. از طرف دیگر، آن چه نگرانیها را افزایش داده این است که FATF عنوان کرده اگر ایران فعالیتهای مورد نظر را انجام داد، در آینده گام بعدی (*next step*) را پیاده خواهد کرد. منتهی مشخص نمی کند که گام بعدی چیست و حتی مشخص نمی کند که اگر که ایران به تعهداتش عمل کند، چه امتیازاتی را به دست می آورد؟

Public Statement - 24 June 2016

Iran

The FATF welcomes Iran's adoption of, and high-level political commitment to, an Action Plan to address its strategic AML/CFT deficiencies, and its decision to seek technical assistance in the implementation of the Action Plan. The FATF therefore has suspended counter-measures for twelve months in order to monitor Iran's progress in implementing the Action Plan. If the FATF determines that Iran has not demonstrated sufficient progress in implementing the Action Plan at the end of that period, FATF's call for counter-measures will be reimposed. If Iran meets its commitments under the Action Plan in that time period, the FATF will consider next steps in this regard.

Iran will remain on the FATF Public Statement until the full Action Plan has been completed. Until Iran implements the measures required to address the deficiencies identified in the Action Plan, the FATF will remain concerned with the terrorist financing risk emanating from Iran and the threat this poses to the international financial system. The FATF, therefore, calls on its members and urges all jurisdictions to continue to advise their financial institutions to apply enhanced due diligence to business relationships and transactions with natural and legal persons from Iran, consistent with FATF Recommendation 19. The FATF urges Iran to fully address its AML/CFT deficiencies, in particular those related to terrorist financing.

The FATF will continue to engage with Iran and closely monitor its progress.

بیانیه سال ۲۰۱۶ گروه؛ تعلیق ایران از لیست سیاه برای ۱۲ ماه

برای مثال، بلافاصله پس از این که ایران در لیست سیاه گروه قرار گرفت، آمریکا دوازده بند تحریم ثانویه برای نهادهایی که همکاری مالی با سپاه پاسداران و بانک مرکزی ایران داشته باشند را تصویب کرد. در واقع آمریکا، بهانه حقوقی این تحریمها را بیانیه FATF قرار داد. حال که ایران از لیست سیاه FATF خارج شده است، چه اتفاقی برای این تحریمهای ثانویه می افتد؟ و چرا هنوز این تحریمها تعلیق نشده اند؟ که سوالات جدی است که باید برای ادامه همکاری با این گروه مورد بررسی قرار داد.

نگرانی‌ها

۱- نامشخص بودن ابعاد توافق و خطر جاسوسی اطلاعاتی

اطلاعات کشور به صورت منسجم در واحد اطلاعاتی مالی (FIU) موجود است و از آنجا که ابعاد توافق مشخص نیست، امکان جاسوسی و سوءاستفاده از این اطلاعات وجود دارد. از طرفی، ملاک‌های رضایت گروه از اقدامات ایران مشخص نیست.

۲- اجبار به اعمال تحریم‌ها برای افراد و نهادهای باقی مانده در تحریم شورای امنیت

مطابق قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت، تعداد ۲۳ فرد و ۶۱ نهاد کماکان در لیست تحریم‌ها قرار داشته و از کشورها خواسته شده است بلوکه کردن دارایی‌های آنان را ادامه دهند.

- (c) For eight years after the JCPOA Adoption Day or until the date on which the IAEA submits a report confirming the Broader Conclusion, whichever is earlier, continue to freeze the funds, other financial assets and economic resources which are on their territories at the date of adoption of the JCPOA, and freeze the funds, other financial assets and economic resources which are on their territories at any time thereafter, that are owned or controlled by the individuals and entities that were specified on the list established and maintained by the Committee pursuant to resolution 1737 (2006) as of the date of adoption of the new resolution, with the exception of those individuals and entities specified in Attachment hereto, or that may be de-listed by the Security Council, and freeze those of additional individuals and entities that may be designated by the Security Council as: having engaged in, directly associated with or provided support for Iran's proliferation-sensitive nuclear activities undertaken contrary to Iran's commitments in the JCPOA or the development of nuclear weapon delivery systems, including through the involvement in procurement of prohibited items, goods, equipment, materials and technology specified in this statement; having assisted designated individuals or entities in evading or acting inconsistently with the JCPOA or the new resolution; having acted on behalf or at the direction of designated individuals or entities; or having been owned or controlled by designated individuals or entities, including through illicit means.

اجبار به اعمال تحریم‌های افراد و نهادهای باقی مانده در لیست تحریم شورای امنیت

Resolution 2231 (2015)

2231 List

The 2231 List includes the individuals and entities that were specified on the list established and maintained by the Security Council Committee established pursuant to [resolution 1737 \(2006\)](#) as of the date of adoption of [resolution 2231 \(2015\)](#) (20 July 2015), with the exception of 36 individuals and entities specified in the Attachment to Annex B of the same resolution who were delisted on Implementation Day. Further, on 17 January 2016, the Security Council removed one entity from the 2231 List. There currently are 23 individuals and 61 entities on the 2231 List.

The List established by resolution 2231 (2015) and maintained by the Security Council

Generated on: 17 January 2016

Composition of the List

قطعه‌نامه شماره ۲۲۳۱ شورای امنیت که به موجب آن، ۲۳ فرد و ۶۱ نهاد در لیست تحریم‌ها باقی مانده‌اند

A. Individuals

FEREIDOUN 2: ABBASI-DAVANI
AHMAD VAHID 2: DASTJERDI
MOHAMMAD REZA 2: NAQDI
QASEM 2: SOLEIMANI
MOHAMMAD REZA 2: ZAHEDI
.....

B: Entities and other groups

GHORB KARBALA
GHORB NOOH
KHATAM AL-ANBIYA CONSTRUCTION HEADQUARTERS (KAA)
MALEK ASHTAR UNIVERSITY
MINISTRY OF DEFENSE LOGISTICS EXPORT
ORIENTAL OIL KISH

برخی افراد و نهادهای مهم که در لیست تحریم‌ها باقی مانده‌اند

۳- اجبار به همکاری با سایر کشورها

همان طور که اشاره شد، توصیه‌های گروه ویژه در زمینه مبارزه با تامین مالی تروریسم منجر به اجبار به همکاری با سایر کشورها می‌شود. از طرف دیگر، آن چه نگرانی‌ها را افزایش داده، ماده ۱۶ قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم مصوبه مجلس شورای اسلامی است. در بهمن ماه سال ۱۳۹۴، قانون فوق در مجلس به تصویب رسیده است که البته طبق آن، ایران بر حسب شناخت خود از تروریسم عمل خواهد کرد و

مبنای تعریف تروریسم، همان تعریف شورای امنیت ملی است. منتهی طبق ماده ۱۶ آن، مجلس این اختیار را به دولت داده است تا برای مبارزه با تامین مالی تروریسم در مبادله اطلاعات یا معاضدت قضایی با سایر کشورها همکاری نماید.^۱

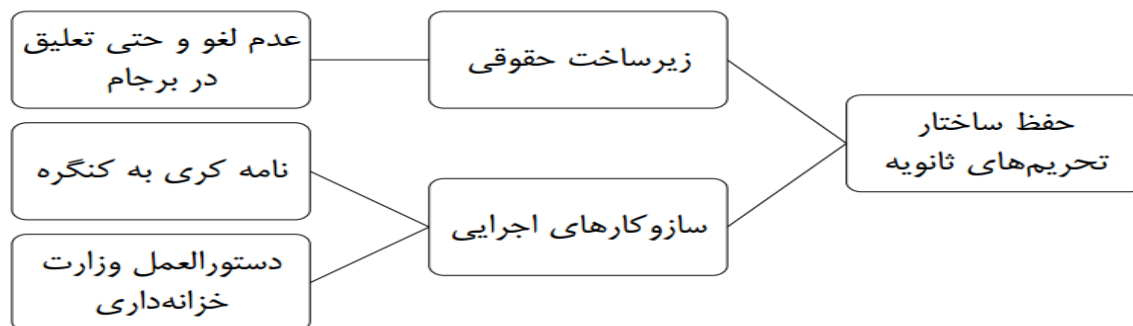
۴- تحلیل غلط بانک مرکزی از عدم همکاری بانک‌های بین‌المللی با ایران

متأسفانه مسئولین اقتصادی کشور و بانک مرکزی ایران، ریشه عدم همکاری بانک‌های بین‌المللی با بانک‌های ایرانی را نمی‌دانند و علت این امر را قرار داشتن ایران در لیست سیاه گروه FATF می‌دانند. این در حالی است که تا زمانی که در سیاست‌های تحریم‌های ثانویه آمریکا علیه ایران تغییری حاصل نشود، حتی اگر FATF ایران را بهترین کشور دنیا نیز معرفی کند؛ در وضعیت فعلی همکاری اتفاقی حاصل نمی‌شود. علل عدم همکاری با بانک‌های ایرانی موارد زیر می‌باشد:

الف- تجربه تلخ گذشته: که بابت همکاری با ایران جریمه سنگین می‌شدند. از این دست می‌توان به جریمه سنگین ۹ میلیارد دلاری بانک پارibas فرانسه اشاره کرد. این جریمه در کل، ۱۶ میلیارد دلار درآمد برای آمریکا داشت.

ب- خطر برگشت پذیری تحریم‌ها: قابلیت بازگشت‌پذیری سریع تحریم‌های لغو شده بر اساس برجام وجود دارد. (*Snap-Back*)

ج- حفظ ساختار تحریم‌های ثانویه: دولت آمریکا به بهانه تحریم‌های غیر هسته‌ای، ساختار تحریم‌های ثانویه را حفظ کرده است. برای توضیح باید گفت که در ابتدای توافق برجام، تصور این بود که در مورد اکثر تحریم‌های آمریکا، زیر ساخت تحریم باقی مانده و اجرای آن‌ها متوقف

حفظ ساختارهای تحریم‌های ثانویه

^۱ <http://www.rrk.ir/Laws/ShowLaw.aspx?Code=۱۰۲۱۹>

خواهد شد. اما حتی این تصور هم که چندان تصور مطلوبی نبود اجرا نشد. در واقع آمریکا علاوه بر حفظ قوانین و زیرساخت‌های تحریم، نه تنها اجرای آن‌ها را متوقف نکرد بلکه فقط اجرای بعضی از آن‌ها را استثنا کرد.

برای مثال، در نامه کری به کنگره برای توقف تحریم‌ها، بیان شده است که برای افراد و نهادهایی که نام‌شان در لیست *SDN* قرار دارد، لغو تحریم صورت نگیرد.

2. **Section 1244(d) of IFCA for transactions by non-U.S. persons, excluding any transactions involving persons on the SDN List;**
3. **Section 1244(h)(2) of IFCA for transactions by foreign financial institutions, excluding any transactions involving persons on the SDN List;**
4. **Sections 1245(a)(1)(A) of IFCA for transactions by non-U.S. persons, excluding any transactions involving persons on the SDN List;**
5. **Sections 1245(a)(1)(B) of IFCA for transactions by non-U.S. persons, excluding any transactions involving persons on the SDN List;**

نامه جان کری به کنگره جهت توقف تحریم‌ها

همچنین، طبق دستورالعمل وزارت خزانه داری، بانک‌ها می‌توانند با ایران همکاری کنند؛ لکن اگر بعدها مشخص شود ایران از این تراکنش‌ها برای کمک به نهادهای تحریمی استفاده کرده است، بانک‌های خارجی جریمه خواهند شد.^۲

For example, a European-headquartered bank that transacts with the CBI or any other non-designated Iranian financial institution is not subject to secondary sanctions – even if the CBI separately has banking relationships with individuals or entities on the SDN List – provided that the European bank is not involved with any of the CBI’s transactions involving individuals or entities that remain on the SDN List. [01-16-2016]

دستورالعمل وزارت خزانه داری برای اجرای برجام

^۲ - www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/jcpoa_faqs.pdf

در آخر ذکر ذکر دو نکته ضروری به نظر می‌رسد:

۱- آمریکا تغییر نظام جمهوری اسلامی ایران را به عنوان هدفی بلندمدت برای سیاست خارجه خود برگزیده است. در برنامه میان مدت نیز مهار ایران به عنوان راهبرد انتخاب شده است. لذا برای نیل به این اهداف، با دو ابزار مذاکره و تحریم وارد میدان شده و این دو را به طور هم‌زمان به کار می‌برد. مدتی است در این راستا تحریم‌هایش را هوشمند کرده و با برنامه‌ای دقیق دنبال این است که چه افراد و چه نهادهایی را از لیست تحریم خارج کند و چه گروه‌هایی را در تحریم نگه دارد. در این شرایط هوشیاری از نقشه‌ها و رفتار این دشمن قسم‌خورده امری کاملاً ضروری است و پذیرش تعهداتی که سبب می‌شود نوعی فضای خود تحریمی در ایران ایجاد شود، یعنی موجب شود نهادهای باقی مانده در لیست تحریم‌ها، توسط بانک‌های ایرانی هم تحریم شوند که اتفاقی خطرناک است و در واقع بازی کردن در این پازل هوشمندانه دشمن می‌باشد.

۲- به طور قطع شفافیت امر مطلوبی است که مورد تاکید همه اقتصاددان‌ها و مکاتب اقتصادی است. شفافیت مهم‌ترین راه‌کار مبارزه اصولی با فساد است و همچنین اختیارات فراوانی برای حاکمیت ایجاد می‌کند که از جمله آن اخذ مالیات از فعالیت‌های اقتصادی بازیگران اقتصادی است. آمار فرار مالیاتی در ایران بسیار بالاست. متأسفانه هنوز نیز این شفافیت ایجاد نشده است و جالب اینجاست که خود بانک‌ها مهم‌ترین مانع تحقق شفافیت هستند. البته در این نوشته فرصت بررسی این مسئله مهم نیست. پس شفافیت فی نفسه امر بدی نیست و حرکت به سمت آن مورد تاکید همه می‌باشد، اما نکته مهم که باید مورد توجه قرار بگیرد این است که شفافیت برای چه کسی قرار است ایجاد شود؟ در حالت مطلوب این شفافیت برای حاکمیت است که بسیار امر مطلوبی است و ضرورت یک اقتصاد سالم است. این مسئله در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نیز مورد تاکید قرار گرفته است. اما حالت دیگری نیز می‌تواند وجود داشته باشد و آن ایجاد شفافیت برای نهادها و بانک‌های خارجی است. که این حالت نیازمند تامل بیشتر و البته همراه با نگرانی فراوان است که در این جزوه مفصل به آن پرداخته شده است.